

Värt att veta om pricktest

Vad är allergi?

Allergi är vår snabbast växande folksjukdom. Ungefär en fjärdedel av befolkningen har någon form av allergi eller annan överkänslighet. De vanligaste symtomen är nysningar, nästäppa, rinnande/svidande/kliande ögon, klåda i hals och gom, trötthet, och huvudvärk. Man kan också få hosta och retningar i luftrören. I svåra fall kan astma utvecklas.

Allergi är en defekt i immunsystemet som orsakar en reaktion mot normalt ofarliga ämnen som kallas allergener. Allergener kan komma från t.ex. pollen, kvalster eller pälsdjur. Immunsystemet kan överreagera när man utsätts för allergener. Det bildas allergiantikroppar som fäster på särskilda celler (mastceller) i ögonens och näsans slemhinnor. Nästa gång man träffar på allergenet känner antikropparna igen det och mastcellerna släpper ut histamin. Histaminet ger oss nysningar, rinnande näsa och andra symtom på allergi.

Allergidiagnos med hjälp av pricktest

Det är viktigt för läkaren att ta reda på vad du är allergisk mot så att du får rätt behandling. Ett positivt pricktest i kombination med din sjukdomshistoria klargör på ett snabbt och enkelt sätt vad du är allergisk mot. Fördelen med pricktest är att man kan få ett snabbt besked. Är testet negativt kan man vanligen utesluta allergi. Ibland kan man dock vara överkänslig och uppleva besvär trots att det inte syns i tester. När läkaren fått svar på pricktestet kan han eller hon ge dig behandling och råd om hur du skall göra för att må så bra som möjligt. En viktig del i behandlingen är att försöka undvika de allergener som orsakar din allergi. Skulle tveksamhet råda i fråga om pricktestresultaten kan utredningen kompletteras med andra test, oftast blodprov där man letar efter antikroppar i det blod som lämnas.

Att tänka på före pricktestet

Före pricktestet skall vissa mediciner undvikas. Framförallt rör det sig om antihistaminer, men mottagningen brukar informera om vilka av dina läkemedel du bör undvika inför testet. Det är viktigt att dessa rekommendationer följs eftersom dessa mediciner annars kan påverka testresultatet. Undvik att smörja in underarmarna med hudkräm samma dag du skall pricktestas:

- Ta dina astmamediciner som vanligt innan du kommer till oss
- Ta inga astmamediciner 12 timmar före besöket hos oss
- Ta inga allergimedikiner ____ dagar före besöket hos oss

Så går ett pricktest till

1. Ett antal droppar innehållande vanliga allergen, från till exempel pollen eller pälsdjur, placeras i en lång rad på underarmens insida.

2. Med en lansett prickar man sedan genom alla droppar på huden. En ny lansett används för varje droppe. Överflödet av vätska torkas sedan bort.

3. Efter 15 minuter är det dags att läsa av testet. Under väntetiden kan du få lite klåda på armen. Undvik att klia dig så att inte testresultatet påverkas.

4. Sköterskan läser av resultatet. Om man är allergisk uppstår en rodnad och liten svullnad, ungefär som ett myggbett, där droppen av det ämne du är allergisk mot suttit. Visar pricktestet positivt för allergi kommer din läkare/ssk att diskutera möjliga behandlingsalternativ med dig.

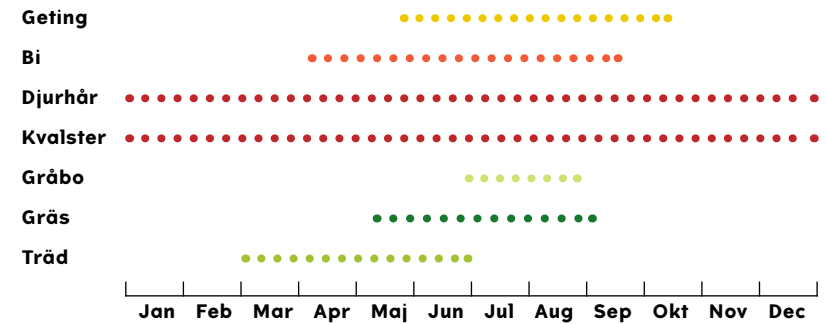

Timotej
(*Phleum Pratense*)

Några vanliga allergier

Allergikalender

Pollenallergi

Cirka 40 procent av alla allergiker i Sverige är allergiska mot pollen. Pollenallergen är nästan helt omöjliga att undvika under pollen-säsongen. Det är framför allt pollen från lövträd, gräs och gråbo, som är de vanligaste orsakerna till hösnuva. Från tidig vår till sen höst får allergiker besvär på grund av att träd, gräs och örter blommar vid olika tidpunkter, med en försämrad livskvalitet som följd. Symtomen kan visa sig som snuva, ögonklåda, andningsbesvär, nedsatt luktsinne och allergisk astma. Många pollenallergiker upplever också en kraftig trötthet under pollensäsongen. Detta kan upplevas som socialt handikappande och dessutom medföra problem med att prestera fullt ut på sin arbetsplats eller i skolan. Studier har visat att barn med pollenallergi uppnår sämre resultat under pollensäsongen än under resten av skolåret.

Geting (*Vespula spp*)

Insektsallergi

Insektsallergi innebär att du reagerar på det gift som getingar, bin och humlor sprutar in när de sticks. De sticker framförallt när de känner sig hotade. De reagerar bland annat på oväntade rörelser och blir aggressiva om deras boplatz angrips. De dras till mat och söta drycker, liksom till starka dofter och svett. De reagerar även på kläder, mångfärgade, blommönstrade skjortor och klänningar kan vara lockande. De flesta personer reagerar på giftet med en lokal reaktion och området runt sticket blir rött och svullet. Svullnaden försvinner normalt inom 24 timmar. En del personer kan dock reagera allergiskt på giftet. I dessa fall kan personen få besvär som uppträder utanför det område där man blivit stucken. Detta kallar man systemreaktion eftersom hela kroppen kan påverkas. Vid en systemreaktion kan man få symtom som ångest, nässelutslag med klåda och andningsbesvär. Om du råkar ut för insektsstick i munnen, svalget eller ögonen ska du söka läkare. Det gäller också om du blir illamående eller får svårt att andas efter att ha blivit stucken av en insekt. Dessa reaktioner kan i vissa fall vara livshotande och kräva omedelbar behandling med adrenalin-autoinjektor.

Har du fått en systemreaktion skall du bli utredd hos allergispecialist för eventuell behandling med allergivaccination och förskrivning av adrenalin-autoinjektor. Läs mer om allergivaccination i broschyren "Information om allergivaccination".

Katt

(Felis domesticus)

Hund

(Canis domesticus)

Pälsdjursallergi

I Norden är det relativt vanligt med allergi mot våra vanligaste husdjur katt, hund, häst och marsvin. Pälsdjursallergi utvecklar man oftast redan som barn eller tonåring, men även i äldre ålder kan man drabbas.

Kattallergi är den vanligaste allergin i Norden. Det beror dels på att katt är vårt vanligaste husdjur samt att kattens allergener är väldigt luftburna och lätt förflyttas i inomhusmiljö, samt även transporteras via kläder till miljöer där katter aldrig varit.

Pälsdjursallergi kan ge besvär från ögon, näsa, lungor eller hud. Allergin kan även visa sig som kliande utslag, särskilt om man haft fysisk kontakt med djuret.

Det är inte pälsen i sig som framkallar allergibesvär, utan allergiframkallande ämnen som kommer från djurens urin, saliv eller som bildas i deras talgkörtlar. Dessa ämnen kallas för allergen och fastnar på hud och päls från våra djur när t ex en katt slickar sig. Dessa allergen kan överföras via kläder till hem utan husdjur, arbetsplatser och skolor. Det innebär att mycket känsliga personer kan känna av sina allergibesvär även om de aldrig kommer i direktkontakt med något pälsdjur. Att städa grundligt minskar mängden allergen, men att få bort dem helt kan vara väldigt svårt. Tyvärr finns det inga allergisäkra pälsdjur. Om man blivit allergisk mot sitt husdjur måste man oftast lämna bort det. Att ha pälsdjursallergi kan upplevas socialt handikappande, och innebär ofta att man måste ta mediciner flera gånger dagligen året om.

Kvalster (*Dermatophagoides pteronyssinus* och *Dermatophagoides farinae*)

Kvalsterallergi

Kvalster är små spindeldjur, knappt 1/3 mm, som knappt är synliga för blotta ögat. De förekommer i varierande mängd beroende på var i landet man bor. De finns i störst mängd vid kusterna, och framförallt i södra Sverige eftersom klimatet där har en hög luftfuktighet.

De trivs i fuktiga, varma miljöer och lever av hudavskrap. I hemmet finns kvalster främst i våra sängar, men även i stoppade möbler och mattor. Genom att städa grundligt, vädra, öka ventilationen, hålla svalt i sovrummet, tvätta sängkläder, tvätta täcken och kuddar så minskas mängden kvalsterallergen. Man kan också prova speciella överdrag till sina sängkläder. Dessvärre är det nästan omöjligt att helt få bort kvalsterallergenen. Att ha kvalsterallergi innebär ofta att man måste ta mediciner flera gånger dagligen året om.

Resultat av pricktest

Testdatum: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

ALLERGEN

REAKTION

+ -

Björk		
Timotej		
Gråbo		
Katt		
Hund		
Häst		
D. pteronyssinus (kvalster)		
D. farinae (kvalster)		
Cladosporium (mögel)		
Alternaria (mögel)		

Om du önskar mer information om astma och allergi kan du kontakta:

Astma- och Allergiförbundet – patient/föräldraförening
för allergiker och astmatiker.

Box 49303 | 100 29 Stockholm

Telefon: 08-506 28 200

Fax: 08-506 28 249

E-post: info@astmaoallergiforbundet.se

Hemsida: www.astmaoallergiforbundet.se

På www.pollenkoll.se finner du information om gräs- och pollenallergi.

Läs mer om de vanligaste allergierna i broschyren "Värt att veta om allergi".

